

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัย เรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี (2552 -2554) กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลคลองประเวศ อำเภอบ้านโพธิ์ จังหวัดฉะเชิงเทรา มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับความรู้ความเข้าใจของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาอบต. (2552-2554) ขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองประเวศ อำเภอบ้านโพธิ์ จังหวัดฉะเชิงเทรา เพื่อศึกษาระดับในการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลคลองประเวศ อำเภอบ้านโพธิ์ จังหวัดฉะเชิงเทรา และเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างระดับความรู้ความเข้าใจของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล กับระดับในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบล ผลการศึกษาสามารถสรุปได้ดังนี้

สรุปผล

ข้อมูลทั่วไป

ประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลคลองประเวศ อำเภอบ้านโพธิ์ จังหวัดฉะเชิงเทรา ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ส่วนใหญ่อายุ 60 ปีขึ้นไป ส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรส ส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี ส่วนใหญ่มีอาชีพเกษตรกรกรรม ส่วนใหญ่มีรายได้ต่อเดือนต่ำกว่า 5,000 บาท ส่วนใหญ่อาศัยอยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลคลองประเวศเป็นระยะเวลา 11 ปีขึ้นไป และส่วนใหญ่เคยได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนา

ความรู้ความเข้าใจในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีองค์การบริหารส่วนตำบล

ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลคลองประเวศ ซึ่งตอบคำถามได้ถูกมากที่สุดจำนวน 376 คน คิดเป็นร้อยละ 93.5 ในข้อที่ 2 อบต. มีหน้าที่พัฒนาตำบลทางด้านเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม และตอบคำถามผิดมากที่สุดจำนวน 106 คน คิดเป็นร้อยละ 26.4 คือ ข้อ 4 แผนพัฒนาอบต. จะทำให้ อบต. มีทิศทางที่พัฒนาได้ชัดเจนตามความต้องการของประชาชน

ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลคลองประเวศ โดยภาพรวมอยู่ในระดับ ความรู้ความเข้าใจมาก ซึ่งส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจมากที่สุดในเรื่อง อบต. มีหน้าที่พัฒนาตำบลทางด้านเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม และมีความรู้ความเข้าใจ

น้อยที่สุดในเรื่องแผนพัฒนาอบต. จะทำให้ อบต. มีทิศทางที่พัฒนาได้ชัดเจนตามความต้องการของประชาชน

การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบล

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองประเวศ พบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบล อยู่ในระดับ มีส่วนร่วมปานกลาง ซึ่งส่วนใหญ่การมีส่วนร่วมในการประชุมประชาคมท้องถิ่นเพื่อจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น อยู่ในระดับมีส่วนร่วมมาก ($\bar{x} = 3.52$) และการมีส่วนร่วมในการให้ความเห็นชอบร่างแผนพัฒนาท้องถิ่น น้อยที่สุด อยู่ในระดับมีส่วนร่วมปานกลาง ($\bar{x} = 2.52$)

ความสัมพันธ์ระหว่างระดับความรู้ความเข้าใจของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนา อบต. กับระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบล

ผลการหาค่าความสัมพันธ์ระหว่างระดับความรู้ความเข้าใจในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบล ไม่มีความสัมพันธ์กัน คือ ระดับความรู้ความเข้าใจของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลมีความสัมพันธ์ทางลบกับระดับการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลของกลุ่มตัวอย่างในระดับมากอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ โดยที่ระดับความรู้ความเข้าใจของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลได้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.450 มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.275 แสดงว่า ระดับความรู้ความเข้าใจของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลไม่สามารถเป็นตัวกำหนดระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลได้

ผลการทดสอบสมมติฐาน

ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองประเวศ จากการศึกษา พบว่า อายุ สถานภาพ การศึกษา รายได้ ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ และ การได้รับข้อมูลข่าวสาร เป็นปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบล ส่วนเพศ และอาชีพ พบว่า ไม่เป็นปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบล

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองประเวศ พบว่า มีความรู้ความเข้าใจของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนา อบต. ไม่มี

ความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี (2552 – 2554) ขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองประเวศ

อภิปรายผล

1. ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี (2552-2554) ขององค์การบริหารส่วนตำบล

จากผลการศึกษาวิจัย พบว่า โดยภาพรวมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี (2552-2554) ขององค์การบริหารส่วนตำบล อยู่ในระดับปานกลาง จากผลการศึกษาวิจัย พบว่า มีส่วนร่วมในการประชุมประชาคมท้องถิ่นเพื่อจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการเปิดเวทีประชาพิจารณ์ให้ผู้เข้าร่วมประชุมเสนอข้อคิดเห็น ชักถาม ข้อข้องใจเกี่ยวกับแผนพัฒนาท้องถิ่น มีส่วนร่วมประชาพิจารณ์/แสดงความคิดเห็นต่อร่างแผนพัฒนาท้องถิ่น มีส่วนร่วมในการตัดสินใจกำหนดวิธีการ/แนวทางในการแก้ไขปัญหาของท้องถิ่น มีส่วนร่วมในการติดตาม ตรวจสอบดำเนินงานตามโครงการ/กิจกรรมตามแผนพัฒนาท้องถิ่น มีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางในการพัฒนาของท้องถิ่น มีส่วนร่วมแสวงหาแนวทางการแก้ไขปัญหาท้องถิ่น มีส่วนร่วมในการจัดลำดับความสำคัญและความต้องการของท้องถิ่น มีส่วนร่วมในการพัฒนาจัดทำโครงการใหม่เพิ่มเติมในแผนพัฒนาท้องถิ่น มีส่วนร่วมในการกำหนดยุทธศาสตร์ในการพัฒนาท้องถิ่น มีส่วนร่วมในการคิดวิเคราะห์สาเหตุปัญหาของท้องถิ่น มีส่วนร่วมในการกำหนดขั้นตอนการปฏิบัติตามโครงการ/กิจกรรมที่กำหนดในแผนพัฒนาท้องถิ่น มีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางกำหนดนโยบาย/วัตถุประสงค์และเป้าหมายของแนวทางการพัฒนา มีส่วนร่วมในการให้ข้อมูลความจำเป็นพื้นฐาน ข้อมูลครัวเรือน (จปฐ.) ข้อมูลทั่วไปและข้อมูลอื่นที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น มีส่วนร่วมในการกำหนดแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมบรรจุในแผนพัฒนา และมีส่วนร่วมในการให้ความเห็นชอบร่างแผนพัฒนาท้องถิ่น ตามลำดับ ซึ่งผลการศึกษาวิจัยนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุพจน์ เวียงคำ (2549) ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาตำบล: ศึกษาเฉพาะกรณีตำบลแม่พริก อำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และสอดคล้องกับผลการศึกษาวิจัยของ สุขสันต์ ชะตะพล (2550) ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น กรณีศึกษาเทศบาลตำบลสะบ้าย้อย อำเภอสะบ้าย้อย จังหวัดสงขลา พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และยังสอดคล้องกับผลการศึกษาวิจัยของ สมบัติ คุณเจริญ (2546) ศึกษาการมีส่วนร่วมของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดในการพัฒนาท้องถิ่น ศึกษากรณีจังหวัดฉะเชิงเทรา พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง

2. ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยบุคคลกับระดับการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี

ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี (2552-2554) จากการทดสอบสมมติฐาน ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 พบว่าปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี (2552-2554) ได้แก่ อายุ สถานภาพ การศึกษา รายได้ ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ และการได้รับรู้ข้อมูลข่าวสาร ส่วนปัจจัยที่ไม่มีผลต่อ การมีส่วนร่วมของประชาชนใน การจัดทำแผนพัฒนา ได้แก่ เพศ และอาชีพ ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ สำรอง บำเพ็ญ (2548) ศึกษาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานพัฒนาท้องถิ่นของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ศึกษา เฉพาะกรณี อำเภอขุนหาญ จังหวัดศรีสะเกษ พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วม ในการบริหารงานพัฒนาท้องถิ่นของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ได้แก่ อายุ การศึกษา ระยะเวลาการดำรงตำแหน่ง และความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล แต่ไม่สอดคล้องกับผลการศึกษาของ วินัย เครื่องไชย (2549) ศึกษาการมีส่วนร่วมของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบลที่นำขมาจากการเลือกตั้งโดยตรง ศึกษาเฉพาะกรณี อำเภอพาน จังหวัดเชียงราย พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบล ได้แก่ ระดับการศึกษา การมีประสบการณ์ในการพัฒนา การติดตามข่าวสารบ้านเมือง และการมีความรู้ความเข้าใจในการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ส่วนปัจจัยที่ไม่มีผลต่อ การมีส่วนร่วมของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ได้แก่ เพศ อายุ อาชีพ รายได้และประเภทสมาชิก

3. ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความเข้าใจในการจัดทำแผนพัฒนากับการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบล

จากการทดสอบสมมติฐานที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 พบว่า ความรู้ความเข้าใจของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล ไม่มีความสัมพันธ์ กับระดับการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ ขนิษฐา ศรีนนท์ (2542) เรื่อง การมีส่วนร่วมของชุมชนย่อยต่อการวางแผนพัฒนาเทศบาลนครนนทบุรี ซึ่งพบว่า ความรู้ความเข้าใจในการวางแผนพัฒนาเทศบาล ไม่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาเทศบาล และยังสอดคล้องกับผลการศึกษาของ นกมล จริยะกุล (2542) ศึกษาการมีส่วนร่วมในการบริหารการปกครองท้องถิ่น ศึกษาเฉพาะกรณีคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอบางน้ำเปรี้ยว จังหวัดฉะเชิงเทรา พบว่า ความรู้ความเข้าใจในหน้าที่การพัฒนาชุมชนของคณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอบางน้ำเปรี้ยว จังหวัดฉะเชิงเทรา ไม่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน ซึ่งไม่สอดคล้อง

กับผลการศึกษาของ ทรงพล ตุ่มทอง (2541) ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองท้องถิ่น ศึกษาเฉพาะกรณีเทศบาลตำบลศรีราชา อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี ซึ่งพบว่า ความรู้ความเข้าใจในการปกครองท้องถิ่นมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมทางการเมือง

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

องค์การบริหารส่วนตำบลควรมีการประชาสัมพันธ์รณรงค์สร้างจิตสำนึกในการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อเสริมสร้างจิตสำนึกในการรักท้องถิ่น โดยร่วมพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง

ข้อเสนอแนะวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาวิจัยเรื่องนี้เชิงคุณภาพเจาะลึกถึงกลุ่มประชาชนเป้าหมายที่มีระดับการมีส่วนร่วมน้อย เพื่อให้ทราบปัญหาและอุปสรรค หรือเงื่อนไขอะไรที่เป็นสาเหตุให้ขาดการมีส่วนร่วมเพื่อการแก้ไขให้ตรงจุดมากขึ้น
2. ควรศึกษาหรือวิจัยในพื้นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น ๆ ที่อยู่ในบริเวณใกล้เคียงกันในลักษณะเปรียบเทียบ ผลการศึกษาที่ได้ว่าเป็นอย่างไร เพื่อเป็นแนวทางกำหนดนโยบาย แก้ไขปัญหาการมีส่วนร่วมที่เกิดขึ้นได้อย่างครอบคลุมต่อไป